

Anàlisi de casos i novetats en l'àmbit de Protecció de Dades

Anàlisi de l'aprovació de l'intercanvi d'informació entre els serveis socials i els serveis de salut en el marc de la publicació de la Llei 2/2021, del 29 de desembre, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic.

El passat 29 de desembre es va aprovar al Parlament de Catalunya la Llei 2/2021, del 29 de desembre, que incorpora un seguit de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic (en el successiu, "Llei 2/2021"), les quals van entrar en vigor el 31 de desembre del 2021.

En aquesta llei s'introdueixen modificacions legals, entre les quals destaquem la modificació de la Llei 12//2007, de l'11 d'octubre de serveis socials (en endavant, "Llei 12/2007"), amb l'objectiu de, com bé s'indica al mateix preàmbul de la Llei 12/2007, habilitar la comunicació bidireccional de dades entre els serveis assistencials i els serveis socials sense el consentiment de les persones interessades, per tal de garantir una atenció integrada i centrada en les persones, capaç de donar resposta a llurs necessitats des del sistema sanitari i el sistema de serveis socials, tot augmentant la coordinació, millorant l'eficiència dels sistemes i oferint un servei de millor qualitat a la ciutadania.

Des del Departament de Drets Socials i el Departament de Salut s'ha treballat conjuntament en la redacció de les modificacions de la Llei 12/2007, després de valorar la necessitat d'aquesta proposta. De fet, en la Memòria general¹ que acompanyava la mateixa, s'exposa que un gran nombre de persones en situació de complexitat sanitària i social requereixen que el sistema de salut i el de serveis socials intervinguin de manera concurrent i conjunta en la valoració del seu estat. En aquest sentit, s'exposa la necessitat de millorar la coordinació del procés d'atenció i la presa de decisions compartides entre professionals i organitzacions dels àmbits d'atenció de la salut i social, i, per tant, de promoure que els professionals que hi intervenen disposin de la informació mínima necessària per a la presa de decisions, que ajudi a dur a terme una valoració multidimensional i integral, un diagnòstic de la situació i l'elaboració d'un pla d'atenció únic, per tal d'evitar duplicats.

Entrant en matèria, en l'article 71 de la Llei 2/2021, s'estableixen les condicions per tal d'habilitar aquesta comunicació de dades sense consentiment dels

¹ Informe en relació amb la Proposta presentada pel Departament de Drets Socials sobre l'intercanvi d'informació entre els serveis socials i els serveis de salut, a incloure en l'Avantprojecte de Llei de mesures fiscals i financeres per al 2022.

interessats, tant per part de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública com dels serveis sanitaris:

- 1) És necessari que les dades comunicades siguin de persones que han estat **afeses per ambdós sistemes** i que es tracti de dades de **caràcter identificatiu, de contacte**.
- 2) És important que les entitats responsables siguin conscients que la base que les legitima per fer aquest tractament és la prevista a la lletra e) de l'article 6.1 del RGPD, relativa a aquells casos en què el tractament pretès sigui necessari per al compliment d'una **missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics que tenen conferides les dites entitats**.
- 3) **S'habilita als serveis socials per a comunicar als serveis de salut** les dades relacionades amb els serveis socials rebuts que puguin tenir **repercussió en la salut** i siguin **necessàries per a garantir un procés d'atenció integral i integrada**.
- 4) Per part dels **serveis de salut, se'ls habilita per a comunicar als serveis socials** les dades de llur **història clínica** que puguin tenir afectació en l'autonomia personal –sigui per situació de dependència o de discapacitat–, per a detectar i intervenir en situacions de **risc social** que puguin requerir l'activació de prestacions socials i que necessitin informació sanitària per a fer-se efectives.

Així doncs, per una banda, poden accedir a la informació els professionals sanitaris implicats en el diagnòstic o tractament de la persona i, per altra banda, els professionals dels serveis socials implicats en el seguiment i l'avaluació del ciutadà, sempre que en ambdós casos estiguin **degudament acreditats** i en tot cas, per tal de **garantir un procés d'atenció integral i integrada**.

En aquest context, la regulació exigeix a les entitats responsables de les comunicacions l'aplicació de **mesures tècniques i organitzatives** apropiades per garantir i verificar **periòdicament** la confidencialitat, la integritat, la traçabilitat, la disponibilitat i l'autenticitat de la informació, i també l'exercici de drets i deures d'informar les persones afectades. En virtut d'això, les entitats responsables hauran de disposar d'un **sistema de categorització**, basant-se en un sistema de consulta directa de la informació que assegurí que els professionals només accediran a la informació sanitària o social que segons el cas sigui necessària per dur a terme les seves funcions. En aquesta línia, únicament es podrà tractar de professionals o bé de perfils sanitaris implicats en el diagnòstic o tractament de l'interessat o bé perfils professionals dels serveis socials implicats en el seguiment i l'avaluació del ciutadà. Ambdós casos hauran d'acreditar la seva condició per poder accedir a la informació requerida.

Aquest sistema, principalment, ha de permetre i facilitar el control de la traçabilitat dels accessos al sistema d'informació dels perfils d'usuaris autoritzats, indicant la identitat i categoria professional dels usuaris, la data i hora en què va tenir lloc l'accés, l'acció realitzada, les dades afectades i el motiu de l'accés.

En tot cas, les entitats responsables han de facilitar a les persones afectades la consulta de la informació sobre la traçabilitat de les seves dades i hauran de **verificar periòdicament el funcionament, l'eficàcia i el grau de compliment d'aquestes mesures.**

Per la seva part, els professionals dels serveis socials i sanitaris han de mantenir el **deure de secret** sobre la informació a la qual tinguin accés, fins i tot un cop finalitzada la vinculació amb l'entitat per a la qual presten serveis.

Des del punt de vista de la protecció de les dades personals, és rellevant destacar que l'Autoritat Catalana de Protecció de dades ("APDCAT") va emetre el 7 d'octubre del 2021 un breu informe que analitzava aquesta proposta, per tal de comprovar el grau de compliment d'aquesta comunicació de dades amb la normativa en matèria de protecció de dades. Sobre això, les conclusions de l'informe determinen, especialment, que:

- (i) Queden ben delimitades les finalitats, les persones objecte de comunicació i les persones afectades. Limitar la comunicació de dades concretes a les persones ateses per ambdós sistemes en aquells casos en què sigui necessari per a l'adequada atenció d'aquestes persones s'ajusta correctament als principis de limitació de la finalitat i al principi de minimització de les dades dels articles 5.1.b i 5.1.c del RGPD.
- (ii) S'exigeix l'adopció de mesures tant tècniques com organitzatives en previsió de donar compliment als principis d'integritat i de confidencialitat de l'article 5.1.f del RGPD a l'efecte que cada professional dels perfils esmentats tingui accés només a aquelles dades personals que necessiti en cada moment per a l'exercici de les seves funcions i en relació únicament amb aquelles persones que tinguin assignades.

Així mateix, cal destacar que, l'informe que va fer l'APDCAT, aquesta va indicar una sèrie de consideracions que considerava necessàries adoptar per acabar d'adequar-se a la normativa en matèria de protecció de dades. Cal dir, que en el seu conjunt, aquestes propostes s'han vist correctament integrades en el redactat final dels articles. Per tant, les modificacions a la Llei 12/2007 s'ajusten correctament a les previsions de la normativa sobre protecció de dades personals.

Per acabar amb aquesta modificació, la Llei 2/2021 estableix, en la disposició transitòria segona, un període d'adaptació de dos anys per donar marge a aquelles entitats responsables en l'àmbit sanitari i dels serveis socials, que no poden adoptar immediatament els mecanismes de traçabilitat.

Per acabar, mencionar breument que la Llei 2/2021 també introdueix una nova mesura administrativa en matèria de política sanitària. Aquesta mesura, prevista a l'article 85 de l'esmentada normativa, habilita les infermeres i infermers adscrits a l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques a accedir, en la realització de les seves funcions de suport al personal mèdic avaluador, a les històries clíniques de les persones que tinguin en tràmit un procediment, sempre atent als deures de secret i confidencialitat de la informació a què tinguin accés. Aquest tractament s'ha d'incloure en el registre de l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques, titularitat del Departament de Salut.

Podeu trobar la Llei completa al Diari Oficial de la General de Catalunya a través del [següent](https://portaldogc.gencat.cat/utisEADOP/PDF/8575/1885253.pdf) enllaç:
<https://portaldogc.gencat.cat/utisEADOP/PDF/8575/1885253.pdf>.